

FOAIA DIECESANĂ.

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

<p>Prețul Abonamentului: Pentru Austro-Ungaria pe an . . 5 fl. -- cr. " " " " " " pe 1/2 an . 2 " 50 " " România și străinătate pe an . 14 franci " " " " " " pe 1/2 an 7 "</p>	<p>Prețul inserțiunilor: Pentru publicațiunile oficioase, concurse, edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 cuvinte 3 fl., până la 200 cuvinte 4 fl., de aci în sus 5 fl.</p>	<p>Correspondențele sînt a se adresa redacțiunei „FOAIA DIECESANĂ“; Era banii de prenumerațiune și inserțiuni la Tipografia diecesană în Caransebeș.</p>
--	---	---

Esplicarea faptelor sântilor Apostoli,

de

Mihaïu Iuica, preotul Srediștei-Mici.

(Urmare.)

13. Și dacă au intrat s'au suit în casa (foisorul) de sus, unde locuia Petru și Iacob și Ioan și Andreiu și Filip și Toma Vartolomeu și Mateu, Iacob a lui Arfeu și Simon Zilotis și Iuda alui Iacob.

Reîntorcînd Apostolii de la muntele olivilor în Ierusalim au mers în locuința lor, carea era în foisorul casei, adevărat în sala din etagiul deasupra al unei case. Numărul Apostolilor era acum 11 și adevărat:

a) Petru. Numele lui adevărat a fost Simon (Mat. XVII. 25. Marcu I. 16. etc.). Pre tatăl lui l-au chemat Iona. De aceea se numește adese Simon alui Iona (Ioan I. 42.). Pentru tăria credinței lui Christos Dl l-a denumit de Chifa, ceea-ce însemnează piatră, de unde apoi Petru (vezi locul citat). El cu fratele seu Andreiu (Mat X. 2.) au fost de nascere din Vitsaida (Ioan I. 44.), dară a locuit în Capernaum (combină versul 21 cu al 29-lea dela Marcu cap I.). Acolo se vorbește de soacra lui Petru cea prinsă de friguri, deci dînsul a fost însurat. A avut calități personale, cari l-au pus în fruntea celorlalți Apostoli, căci evangeliile ni-l înfățișează ca pe unul carele întrebă și răspunde în numele lor (Mat. XVI. 16.). De aceea biserica îl numește verhovnic, adevărat întăitul între Apostoli. Dînsul a avut curajul personal, căci fără multă gândire sare cu bărbăție în ajutorul Dîlui Christos și taie urechia lui Malch (Ioan XVIII. 10. 11.). Dar a avut și slăbiciuni, căci se lapcă de trei ori de Christos, cu toate că cu puțin mai înainte promisese că-și va pune sufletul seu pentru dînsul. În scurt timp se reculege și în decursul întregii sale vieți este neobosit întru lățirea adevărilor evanghelice.

Dela dînsul avem două epistoale sobornicesci. După tradițiunea bisericească el a suferit moarte de

martir în persecuțiunea înscenată de Nero în contra creștinilor. Biserica îi serbează amintirea în 29 Iunie.

b) Iacob fiul lui Zevedeu (Mat. IV. 21.) și al Salomei ori Salomei, cum îi zicem noi (Asemenează Mateu cap XXVII. 56. cu Marcu XV. 40.), și fratele lui Ioan. De meserie a fost dînsul pescariu ca și Petru. La chemarea Dîlui a lăsat dimpreună cu fratele seu Ioan pe tatăl seu Zevedeu și i-a urmat. El a fost un Apostol zelos, credincios și cu totul devotat Domnului. Avea ca și fratele seu Ioan o fire năvalnică și infocată „Doamne! voesci ca să zicem să se pogoare foc din ceru și să-î mistue,” (Luca IX. 54.) întreabă dînsii pe Christos cu ocaziunea unei călătorii la Ierusalim, când au întem-pinat refuzul unui samarinean de a-i ospeta. Se dă cu socoteală că pentru aceasta fire năvalnică a lor îi numește Domnul Boanerges, adevărat fii tunetului la Marcu III. 17. Dînsul a suferit moarte de martir fiind decapitat. Biserica îi serbează amintirea în 30 Aprilie.

c) Ioan fratele lui Iacob, învățăcelul cel iubit (Ioan XIII. 23. 25. XX. 2.). Dînsul a fost de față la toate întemplerile mai însemnate din viața Dîlui. Așa d. e. la schimbarea la față (Luca IX. 28.), în grădina Getsimanei (Mat. XXVI. 37.), când l-a dus pe Dl înaintea Caiafei (Ioan XVIII. 15), la restignirea Dîlui (Ioan XIX. 26), când a și conezut Dl pre mama sa purtării lui de grijă. După înălțarea Dîlui la ceru a conezut cu ceilalți Apostoli în Ierusalim (Faptele III. 4.). Domițian, ear după sinaxariul din 26. Septembrie, Traian se-l fie esilat pe insula Patmos. După moartea lui Pavel a ajuns să fie conducătorul bisericilor din Asia-Mică. La Efes a murit de adînci bătrînețe. Dînsul a fost un pescariu simplu fără învățătură (Faptele IV, 4), dar pentru aceea avem a mulțămii zelului seu mai multe cărți canonice, precum evangelia cunoscută sub numele „dela Ioan”, trei cărți sau epistoale sobornicesci și Apocalipsul.

d) Andreu, de nascere din Vitsaida, fiul lui Iona și fratele lui Petru, a fost ca și acesta după meserie pescariu. Mai întâiu a fost învățcel al lui Ioan botezătorul și a urmat lui Christos numai după ce a auzit pre Ioan exprimându-se despre Christos că este mielul lui Dzeu (Ioan I. 40.). De aceea se numește Andreu cel întâiu chemat. Biografia lui vezi-o în sinaxariul din 30 Novembre, când îi serbează biserica amintirea.

e) Filip este eară din Vitsaida de nascere. (Ioan I. 44.) Despre viața lui s. scriptură nu ne spune nimic. Atâta șcim că a fost de față la înălțarea Dluî, precum dovedește versul ce-l tractăm. Biserica îi serbează amintirea în 14 Noiembre.

f) Toma. De nascere eară din Vitsaida în Galilea, precum au fost mai toți Apostolii (Ioan XXI. 2). El este cunoscut pentru îndoala ce a arătat-o, când ceilalți Apostoli i-au împărțit învierea din morți a Domnului (Ioan XX. 24—29.). Toma se zice că însemnează geamên, de aceea îi zice scriptura „Toma ce se zice geamên“. Date sigure despre viața lui istoria nu ni-a păstrat. Tradițiunea spune că ar fi predicat evangelia în Persia. Amintirea lui o serbăm în 6 Octombrie.

g) Bartolomeu, Numai sinopticii îl numesc așa vezi Mateu X. 3., Marcu III. 18., Luca VI. 14., Ioan însuși la I. 45 în loc de Bartolomeu, are Natanael. E mai mult ca verosimil că amândouă aceste nume le-a purtat numai una și aceeași persoană. Biserica îi face amintirea în 11 Iunie.

h) Mateiu, numit și Levi a fost fiul lui Alfeu și vameș în Capernaum. (Mat. IX. 1. 9. Marcu II. 1. 14. Luca V. 27.). Mai departe numele lui nu se amintesc în s. Scriptură și nici despre viața și faptele lui nu șcim altă decât că dânsul este autorul evangheliei, ce ni e cunoscută sub numirea „dela Mateu“. Tradițiunea bisericeii spune că ar fi predicat cuvântul lui Dzeu în Media și Parția. Biserica îi serbează amintirea în 16 Novembre.

i) Iacob a lui Alfeu-Cleopa și al Mariei, o soră a mamei Domnului (Ioan XIX. 25.), a fost văr al Dluî Christos, de aceea se și numește în multe locuri fratele Dluî. Ca să se deosebească de Iacob, fiul lui Zevedeu, s'a numit și Iacob cel mic. El a fost înainte stătătorul bisericeii din Ierusalim și a scris epistoala sobornicească cunoscută sub numele lui. Amintirea i-se serbează în 23 Octombrie.

j) Simeon Zilotis. Despre viața lui nu se șcim nimic sigur. Biserica îl amintesc în 10 Maiu.

k) Iuda a lui Iacob, adică fratele lui Iacob cel mic. Marcu îl numește Tadeu (III. 18.) eară Mateu „Levi ce s'a numit Tadeu“ (Mat. X. 3.). Dânsul fiind fratele lui Iacob cel mic, a fost și văr al Domnului.

(Va urma).

O călătorie în satele românesce din Istria,

de

Teodor T. Burada.

(Urmare.)

Partea I.

Călătoria prin sate.

Trecând prin Ardeal, Bănat și Ungaria ajunsei la 7. Octomvrie în 1890. în portul Fiume, oraș în apropiere de fruntăria Istriei. Acolo am căutat mai întâiu să fac cunoștință cu d-l Vincențiu Nicoară, Român din Transilvania și profesor la gimnasiul unguresc al statului, cătră care aveam o scrisoare de recomandatie dela d-l N. Denșeanu din Bucuresci, membru corespondent al Academiei-Române.

D-l Nicoară, care se ocupase mai de mult cu originea și starea Românilor din Istria, îmi dăde mai multe lămuriri în această privință. Tot acolo am făcut cunoștință cu Ermano Nasinovicu, consilieru al municipalității, cunoscut prin deosebite opere literare. În scrierea sa „*Un Tantino di Rumeno*“ vorbește mult despre Românii.¹⁾

După-ce mi-am luat toate lămuririle trebuitoare, am pornit cu drumul de fer înainte și în 10 Octomvrie de dimineață am fost în Pisino, oraș în centrul Istriei.

Odată ajuns aici, m'am grăbit a găsi pe d-l Valeriano Pohusda, cătră care aveam o scrisoare de recomandatie dela d-l Nicoară, și făcându-i cunoștința, întrebai de el, dacă iubitorii neamului românesc, Carol de Franceschi și Anton Covaciu, mai trăesc încă, și unde i-ași putea afla. Aveam numai decât trebuință a-i întâlni și consulta; tot ei dederă răposatului Ioan Maiorescu toate relațiunile despre starea Românilor din Istria, când în anul 1857 acesta făcu o excursiune în satele românesce de acolo, după-cum descrie în cartea sa intitulată „*Intinerariu în Istria*“, despre care am vorbit mai sus.

Nu pot spune bucuria ce am avut, când d-l Pohusda mi-a spus, că acești bărbați, care au arătat și arată încă cel mai viu interes pentru Românii istrieni, trăesc încă. D-l de Franceschi era însuși dus din oraș la o proprietate a sa din comuna Gologorița.²⁾

Îndată, m'am și dus apoi acasă la d-l Covaciu și i-am spus scopul venirii mele în acele locuri, acela de a cerceta pe Români, a-i cunoaște mai deaproape și a le descrie datințele, obiceiurile și musica lor. Auzind aceasta bătrânul Covaciu, s'a bucurat foarte mult, căci dela 1857, decând a fost Ioan Maiorescu pe aici, vede pentru a doua oară, că vine un Român din Dacia spre a cerceta la fața locului această frântură de Români, care, adăugă el, sânt astăzi aproape în agonie.

D-l Covaciu deși de origine slavă, cu toate aceste mi-a arătat cel mai viu interes pentru cauza Românilor

¹⁾ Vezi gazeta din Rovigno „*La Penna*“ 1887. Nr. 6, 8, 9, 13, 15, 18 și 20. A mai scris sub titlul de „*Il canto della gente Latina*“ (cântecul gîntel latine) înserat în jurnalul literar „*Pro Patria*“ anul 1889, fasc. V. În același jurnal a mai publicat și „*Il giuramento di amor*“ (jurământul de amor) anul 1889, fasc. XI. apretieri literare asupra limbii și poesiei populare române.

²⁾ Moncalvo în italianesce, ear pe românesce Munte gol, de unde s'a format cuvântul Gol-gorița, după cum mi-au spus Românii locali.

istrieni. El este acela, care pentru prima-dată în timpurile noastre făcu cercetări asupra originii și dialectului Românilor istrieni, arătând conaționalilor din Dacia, precum și lumii culte acest popor reslățit întră neamuri străine din timpuri necunoscute, care își păstrează cu toate aceste limba și credințele originii sale.¹⁾

Întrebând pe d-l Covaciu dacă în Pisino se află Români spre a-i cerceta cât mai curând, mi-a spus, că atât acolo, cât și în alte orașe ale Istriei, precum: Pola, Albona, Fianona, Volosca, Pinguente și altele, au fost mai demult o sumă de familii românești, dar cele mai multe astăzi sunt slavizate. În Pisino mi-a spus, că familii neslavizate au mai rămas a fraților Valentin și Martin Zovici, căruțași, a lui Martin Opașic, negustoriu și a lui Lavrinovicu, hotelieru.

Mai vorbind încă cu d-l Covaciu despre mijloacele, cu care s'ar putea veni cât de curând în ajutorul fraților noștri ce sunt pe cale de a se desnaționaliza, el m'a îndemnat să mă duc la Golgorița, spre a vorbi despre aceasta și cu d-l de Franceschi, care imi va putea da cele mai multe lămuriri, și după-ce mă voiu întoarce, mă va însoți el însuși în călătoria ce voiu face în satele românești dela poalele muntelui Maggiore.

Am mai făcut cunoștință apoi cu d-nii Adamo Mrae, doctor în drept și avocat, Fedele Camus, chemico-farmaciat, și Vittorio Niederkorn, măiestru de școală și de musică.

Ne mai perzând timpul am rugat pe d-l Niederkorn ca să mă însoțească până la Golgorița, spre a vedea pe d-l de Franceschi. El a primit rugămintea ce i-am făcut cu cea mai mare plăcere, și așa suindu-ne în drumul de fer, am trecut pe la comuna Novac, apoi am ajuns în Ceraulia, unde ne-am dat jos, oprindu-ne puțin la ospătăria română a lui Martin Opașic, frate cu Ioan Opașic din Pisino. De acolo am mers apoi pe jos înainte, și după o călătorie de o oara am ajuns în Golgorița la domnul de Franceschi.

După-ce am spus și acestui bătrân scopul călătoriei mele, el s'a bucurat foarte. Și cu acesta am vorbit mult în privința celor-ce sunt de făcut spre a pune o stavilă slavizării Românilor de acolo. D-l de Franceschi imi dedit o mulțime de relațiuni istorice despre originea și starea Românilor din Istria, și spre amintire imi oferă și o scriere a sa, intitulată: „*L'Istria, note storiche.*“²⁾

Apoi însoțit de d-l Niederkorn, m'am dus pe jos la comuna românească Grădine ce se numește și Gradigne (literile *gn* rostite ca în italienește), unde am ajuns după o oară de călătorie pe un drum foarte rău, nu sunt decât nisele cărări printre bolovanii și pe marginea râpilor și a prăpăstiilor, care pun vieța în pericol la cea mai mică nebăgare de seamă. Înainte de a ajunge în Grădine, te urci pe muntele Santa-Croce, de unde se desfășură înaintea ochilor o priveliște încântătoare. De aici te scoboai drept în Grădine.

¹⁾ Vezi art. „Dei Rimiglieni o Valahi d'Istria“ la anexa IV. a acestei scrieri. Anton Covaciu a mai scris „De romanicii d'Istria“ în gazeta „La Penna“ Rovigno. 1887. Nr. 10 și 11.

²⁾ Un volum în 8° mare de 510 pagine, tipărit la 1879. în Parenzo, la tipografia Gaetano Coana.

Acolo am poposit în casa lui Ioan Suliciu; stăpânul casei era dus din sat, n'am aflat acolo decât pe o bătrână stând la foc cu furca în brâu și torcând lână, căreia îi zisei în limba romano-istrieană, pe care o învățasem puțin mai dinainte:

— *Bură zi.*

Bătrâna se uită lung la mine cu mirare și-mi răspunse îndată:

— *Bură zi.*

— *Juve gospodarul* — adăuga?

— *Va viri mări demăreață*, -- imi raspunse dânsa.

— *Bêtrna ai fetiori și fete?*

— *Am ur fetior și ură feată*, — zise bătrâna.

— *Juve fetioru și feata.*

— *Cu oile la păsciure.*

— *Ce faci coló.*

— *Torc ceastă lără oaba cu jusu.*

Îndată după aceea se umplu casa de oameni, care venise să mă vadă și, intrând apoi în vorbă cu ei, mă întrebau:

— *De 'nde esci?*

— *Esc di larg*, -- zisei eu.

— *Cum se chiamă paesu de 'nde tu viri*, — mă întrebă ei.

— *România*, le răspunsei.

— *Câți omiri sunt în Romania acum?*

— *Sânt cincî milioane*, răspunsei.

Ei atunci se mirară de ceea-ce spun și imi zise:

— *Romania e villaggio prope di monte Maggiore, cât ce ești foară din Bogliune, vedeți Romania.*

Aici am rămas și eu mirat, și întrebați din nou, dacă sciu ei, că este în adevăr un sat numit Romania în părțile lor. Ei mă asigurară cu toții că da, și într'adevăr mai târziu căutând pe harta Istriei, am dat de un sat aproape de Bogliune cu numele de Romania.

Mai stând la vorbă cu femeile bătrâne și cu bătrânii de acolo, i-am întrebat despre obiceiurile și datinele lor, și luând note despre tot ce-mi spuseră, pornii mai departe zicându-le:

Domnul cu voi omiri buri.

Far ei imi răspunseră:

Domnul cu tire!

Și fiind-că printre Români de acolo se aflau din întâmplare și alți oameni, care nu sciau românește, acestia imi spuseră numai *Bog* (Dumnezeu pe slavonește).

Citez aici numele câtorva familii din Grădine:

Brancilă, Braiuha, Frunul, Muzul, Nițul, Livescu, Zătescu și altele.

Comuna Grădine are cătunele următoare: *Banovina, Grancichi, Gai, Muscalzi, Matulichii, Bunkovzi, Vranzovina.*

M'am grăbit să mă întorc în Pisino cât mai curând, fiind-că d-l Covaciu mă aștepta ca să mergem în satele dela Poalele muntelui Maggiore, după-cum vorbisem.

Intorcându-mă ne-am pregătit de drum; luând trăsura lui Valentin Zovicu, român din Grădine, dela care am închiriat-o, pornirăm spre Vlasia, căci așa numesc locuitorii localitatea dela poalele muntelui Maggiore, unde se află satele românesce.

(Va urma.)

Moartea lui M. Cogălniceanu.

Despre data și locul nașterii ilustrului defunct *Mihail Cogălniceanu* mai toate scirile au fost greșite. „Telegraful“ din Bucuresci rectifică această eroare prin următoarele amănunte, datorite chiar marelui cetățean :

„Voiu îndrepta eroarea în privința datei nașterii mele, care unele din scrierile mai sus citate o fixează în anul 1807 sau 1809.

„Constat că nu sînt atât de bătrîn; din Ceaslovul părintelui meu culeg însemnarea, scrisă chiar cu mîna sa, din care rezultă că sînt născut în Iași la anul 1817., luna Septembrie în șase.

„Tatăl meu a fost Vornicul Ilie Cogălniceanu; mama mea a fost soția sa Catinca, născută Stavillă, familie românească din Basarabia. De pe tată și de pe mamă, din moși și strămoși me fălesc dar că sînt Român Moldovean și cu mîndrie recunosc, că familia mea nu a căutat nicădată originea sa în țeri și în neamuri străine.“

Deci, M. Cogălniceanu avea, la încetarea din viață *etatea de 73 de ani, 9 luni și 14 zile.*

Întocmai ca și I. C. Brăteanu, M. Cogălniceanu a lucrat timp de peste jumătate de secol neobosit și cu adevărată însuflețire și abnegare națională pentru întărirea baselor naționale ale statului român. El a lucrat pentru unirea principatelor române și se poate privi de autorul secularizării averilor mănăstiresce și al improprietării țăranilor români, al acestor doane acte îndeplinite sub domnia prințului Cuza.

Pe toate terenele vieții publice el a fost activ până în oara morții: ca orator în corpurile legiuitoare, ca membru al academiilor române, ca ministru și ca diplomat, participând la toate actele de însemnătate, care au adus România în starea de astăzi.

Caracteristice sînt următoarele cuvinte rostite de M. Cogălniceanu an, într'o ședință a camerei într'o chestiune grea :

„Noi bătrînii ne ducem ca nisce fantome, căci viața noastră încet-încet s'a stîns pentru binele poporului românesc. Generațiunea noastră, din care n'au rămas decît câți-va, s'a stîns seracă, ca Goleșcii, ca Rosetti și atîta alții, și tot seraci vor muri Brătienii și serac voiu muri și eu. Și acușați și judecați în pasiunea luptelor politice, generațiunea noastră însă a avut entuziasm și curaj pentru idealul național. Voi dar' tinerilor, luați dela noi numai calitățile; vă conjur, luați numai entuziasmul

și curajul, și lăsați patimele noastre, căci noi am fost născuți într'o epocă de frământări excepționale.“

M. Cogălniceanu și-a început cariera ca om tiner, mai înainte de 1848; încă la 1838. era maior și secretariu pentru limba franceză în secretariatul din Moldova; la 1848. a jucat un rol însemnat în mișcarea ce a avut loc dincolo de Miclov și, în timpul divanului ad-hoc, a luat partea cea mai importantă, dar n'a intrat în ministeriu decît în 3. Aprilie 1860., când a devenit președinte al consiliului și ministru de interne în Moldova, post ce a ocupat numai până la 16. Ianuarie 1861., când a demisionat și i-a urmat regretatul A. Panu.

De atunci n'a mai revenit la putere de cît la 11. Octombrie 1863., ca președinte al consiliului de miniștri și ministru de interne, spre a face la 2. Maiu 1864., împreună cu principele Cuza, așa numita lovire de stat, care a modificat în sens mai liberal, constituția impusă țerii prin congresul dela Paris. La 15. August 1864. a săvîrșit marele act al improprietării țăranilor, pentru realizarea căruia se luptase în zădar atîta timp fără să reușască pe căile constituționale, și la 25. Ianuarie 1865., după ce a adus în îndeplinire legea consiliilor județiene, legea comunală și legea instrucțiunii publice, s'a retras dela putere.

La anul 1868. în 15. Decembrie — sub principele Carol — a devenit earăș ministru de interne sub ministeriul D. Ghica și a stat până la 23. Ianuarie 1870., când a demisionat din nou. La 1876. a revenit earăș la putere în ministeriul coaliției, care a resturnat cabinetele conservatoare, ca ministru al atacurilor străine, sub președința d-lui Iepureanu și a ocupat această funcțiune dela 27. Aprilie până la 23. Iulie 1876., când a demisionat.

După aceea la 3. Aprilie 1877., în preziua intrării Rușilor în țeară și la începutul resbelului ruso-româno-ture, reveni la putere tot ca ministru de externe sub ministeriul lui I. C. Brătianu; merse în luna lui Iunie 1878. la Berlin împreună cu I. C. Brătianu, luă cuvîntul în congres, apără cu căldură drepturile Românilor și se retrasă din cabinet la 26. Noembrie 1878. spre a reveni la 11. Iulie 1879., ca ministru de interne sub același prim-ministru, unde stete până la 16. Aprilie 1880. De aci merse la Paris ca primul trimis extraordinariu și ministru plenipotențiar al României și stete acolo până la 30. Iunie 1881., când demisionă, reveni în țeară și se alese din nou deputat. Chestiunea Dunării și a prohibițiunii exportului vitelor în Austro-Ungaria îl făcu să treacă în opoziție și să facă guvernului liberal o cruntă opozițiune, dar' această disidență liberală la d-sa nu ținu lung timp, căci dela 1886. încoace, după ce se convinsese că chestiunea Dunării a dobîndit o deslegare folositoare țerii și că în chestiunea relațiilor comerciale cu Austro-Ungaria s'a ținut mult seamă de dorințele

exprimate de el, a încetat de a mai lupta contra ministeriului I. C. Brătianu. În anul 1890. s'a împecat cu dânsul și înainte de a muri făcu earăși parte din partidul național-liberal.

Cogălniceanu era acum în urmă ales al județului Covurlui în Cameră.

Instrucțiune practică

despre purtarea socoților și administrarea averilor bisericești,

de **TRAIAN BĂRZU.**

Protocolul principal.

Observări.

1. Am la mână socoteți bisericești din diferite diecese, dar la nici una n'am aflat evidență peste datorași fără obligațiuni, pe care eu o țin de indispensabilă. La cele mai multe socoteți, lipsesc preste tot ori-ce evidență despre pretensiunile fără obligațiuni ale bisericii. La alte socoteți se află astfel de evidență numai despre câte un solu de venit d. e. despre pretensiunile pentru trasul clopotelor.

Nu-mi pot explica, că cum se poate încheia o socoată bisericească fără de a avea o evidență despre toate pretensiunile bisericii, fie acelea și fără obligațiuni, căci acestea formează o parte însemnată din averea bisericii.

Ce e drept în unele comune bisericești compunătorii de socoți își ajută în acest neajuns din indemnul lor propriu așa, că pe coale de hârtie separate, înseamnă în deosebii fie care solu de pretensiuni.

Aceasta manipulațiune mi-se pare însă a fi prea grea, deoarece în cazul acesta, trebuie să se poarte o mulțime de protocoale de evidențe, adică tot atâtea câte soiuri de venit are biserica, ceea-ce face o mare greutate chiar și la încheierea socotelei. Afară de aceasta cred că e cu mult mai natural, ca toate datoriile fără obligațiuni a unui credincios, fiind ele de aceeași natură, să se însemne într'o singură evidență, precum aceasta se află în despărțământul V. al datorașilor fără obligațiuni, ca așa să se scie în ori-care moment că fie-care credincios cu cât datorează bisericii. De altcum prin aceea mi-se face o mare ușorință și la quitarea solvirilor ce se fac din partea datorașilor.

Lucrurile trebuie să le privim și observăm cum ele se petrec în viața de toate zilele.

Un exemplu. Eu merg în ospetărie și acolo prânzesc o zama, o friptură cu salată, un aluat, mânc doană pâni și heu un pocal de bere. Venind rëndul la plată, ospetăriul îmi face următoarea socoteală:

o zamă	— fl. 06 cr.
o friptură	— fl. 40 cr.
o salată	— fl. 10 cr.
un aluat	— fl. 20 cr.
doană pâni	— fl. 04 cr.
un pocal de bere	— fl. 10 cr.

La oală — fl. 90 cr.

Scot portomoneul și solvesc suma de 90 cr. și m'am împecat de ospetăriu.

Astfelu se urmează în viața de toate zilele și nici de cât nu se urmează așa, că fie-care pleasă de mâncare și beutură să i-se plătească ospetăriului separat, pentru-că aceasta ar fi neplăcut atât pentru oaspe, cât și pentru ospetăriu.

N'avem decât să ne acomodăm acestei regule, statorite de trebuințele vieții practice și în privința purtării socoților bisericești și putem fi convingși că nu greșim!

2. Îmi va putea reflecta cineva, că despărțământul datorașilor fără obligațiuni, conținând multe rubrici, poate să aducă în confusiune pe mul, care e mai neversat în purtarea de socoteți. La aceasta răspund, că din contră, cu cât cineva e mai puțin deprins în

purtarea de socoteți, cu atât el are trebuință de mai multe îndrumări în lucrarea sa. Vorbească și aci următorii exemplu!

Pentru-ca călătorii străini să se poată orienta și să nu vină în perplexitate de a nu scii pe care drum să apuce, mintea omească a adlat așa numiții arătători cu inscripțiuni, care ales acolo, unde drumurile se încrucează, arată direcțiunea unde duce drumul.

Rubricile cele multe în despărțământul V al datorașilor fără obligațiuni cu inscripțiunile din fruntea lor, încă nu sunt altceva, decât tot atâția arătători pentru acei purtători de socoți bisericești, cari sunt și ei străini pe terenul purtării socoților bisericești.

(Va urma.)

Georgiu Dogariu,

proprietăriu și membru virilist al municipiului cetății libere-regesci Arad,

în urma unui atac de apoplexie la 10/22. Iulie a. c. 7 oare dimineața a răposat în Domnul în anul 66. al vieții și 43 al fericitei sale căsătorii, la Constanța (Küstendje) dela marea neagră, unde călătorise cu scop de a-și restaura sănătatea.

Remășițele lui pământesci balsamate și provăzute de preoțimea gr. or. română din Constanța cu cuvenita binecuvântare, apoi transportate la Arad, — s'au așezat spre odichna eternă în 23. Iulie (4. August) a. c. la oarele 5 după amiază, în capela familiară din cimiteriul cel nou român gr. ort. din Arad.

Pe reposatul îl deplâng: soția *Ana Dogariu* născ. *Beck*, fratele *Iosif Dogariu*, sora *Eva Dogariu*, cumnata *Sultana Dogariu*, dimpreună cu *Barbara Antonescu* născ. *Beck*, *Georgiu* și *Aloisiu Beck*, nepoți și fii adoptivi, *Dimitrie Antonescu*, avocat ca ginere, *Toma Dogariu*, jude la tabla regească în Timișoara, *Ioan* și *Ilie Dogariu*, preoți ca nepoți de frate cu soțiile lor: *Ecaterina* și *Iuliana Dogariu*.

Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată!

Varietăți.

Reuniunea învățătorilor români gr. or. din diecesa Caransebeșului. Adunarea generală din acest an a *Reuniunii învățătorilor gr. or. rom. dela școlile confesiunale din diecesa Caransebeșului*, nu se poate ținea în Oravița, după cum au fost hotărît, din cauza că manevrele militare se țin acolo tocmai pe timpul adunării. Drept aceea subscrisul comitet, la învitarea primită din partea fraților Români din Biserica-Albă, convoacă adunarea generală a numitei reuniuni la **Biserica-Albă pe zilele de 29. și 30. August (10. și 11. Septembrie)**, la care adunare se invită cu toată onoarea toți onorabilii Domni membri fundatori, ordinari, ajutători și onorari ai reuniunii, precum și toți iubitorii de înaintarea școlilor și a învățământului popular. — *Bocea-Montană*, în 24. Iulie 1891. Pentru Comitetul Reuniunii: *Martin Tapu*, vicepreșed. reuniunii. *Ioan Marcu*, notariul prim al reuniunii.

Înscințare. „Reuniunea femeilor române din Brașov“ a înființat, după cum se știe, un internat cu scop de a instrua fetele din clasa de mijloc a societății românești în menajul casei, precum și în diferite lucruri de mână ce cad în sfera unei bune econoame.

Reuniunea întretine și subvenționează acest internat cu o sumă considerabilă, numai ca să poată primi fetele cu o taxă cât se poate de scăzută.

În acest internat se învață:

- a) a pregăti tot felul de mâncări;
- b) a spăla și a călca tot felul de albituri;
- c) a croi și a coase tot felul de albituri și vestimente;
- d) a cultiva legumi;
- e) regulile igienice.

Pentru completarea cunoștințelor câștigate în școală s'a introdus și un curs din religie, limba română, magiară, germană și din aritmetică.

În acest internat se primesc fetele române, care vor fi absolvat cel puțin 3 clase primare și vor fi împlinit cel puțin 12 ani.

Taxa pentru întreținere și instrucțiune este 12 fl. pe lună plătită anticipativ.

Fetele orfane și sărace pot fi primite gratuit în internat.

Fetele din Brașov, care ar voi să petreacă în internat numai preste zi, plătesc pentru toată instrucțiunea și pentru prânz și ojină câte 8 fl. pe lună.

Deoarece numărul elevelor ce se pot primi în acest internat este restrâns, de aceea se invită părinții și tutorii a se însinua la subscrisa președintă cel mai târziu până în 20. August st. v.

Primirea elevelor în internat se va face dela 25. August st. v. încolo.

La primire are să aducă fie-care elevă albiturile și vestimentele necesare, precum și așternutul de pat.

Informațiuni mai deaproape pot lua dela subscriși. *Agnes Dușoiu* m. p., președintă. *Lazar Nastasi* m. p., actuar.

Esemplu de imitat. Locuitorii din comuna românească *Eriu Ghirolt* din comitatul Selagiului, la propunerea bravului concetățean *Ioan Moisa*, plugariu în stare bună și om înțelept din aceasta comună, — s'au deobligat în scris, ca se nu mai bea răchiu, fiindcă acesta omoare trupul și sufletul, îi răpesc omului mintea, averea și onoare.

S'au învoit ca să bea numai vin curat, dacă vor căpeta, și dacă nu, să bea apă, de carea nu se vor îmbeta și nu-și vor perde nici averea nici numele cel bun.

Fie-care au întărit acest vot cu subscrierea sa.

Eară celce ar călca acest vot să fie eschis din soțietatea oamenilor de omenie și desprățuit ca un nemernic.

Ceice voiți binele poporului faceți asemenea!

Bibliografie

Tractatul boalelor acute-infectătoare cu privire la istoric și la descrierea lor specială, la vindecarea lor principală și sistematică conform științei și invențiilor mai recente etc. cu un adaus de rețete numeroase, regulile de precauțiune și de dietetică, de *Simeon Stoica*, magistrul de chirurgie și veterinaru, medic cercual etc. Prețul 1 fl.

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc la școala rom. gr. or. confesională din **Blajova**, în protopresbiteratul *Buziașului*, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană“.

Emolumintele sânt:

1. Salariul în bani gata 150 fl.
2. Pentru participarea la conferințe 8 fl.
3. Pentru scripturistică 5 fl.
4. 24 metri de lemne în natură din care are a se încălzi și sala de învățământ.
5. 10 Hl. grâu.
6. 10 Hl. cucuruz.
7. 8 jugere de pământ arătoriu.
8. Cortel liber cu grădina de legumi.
9. Dela fie-care înmormântare, unde va fi poftit, 20 cr.

Ceice doresc a ocupa acest post își vor subșterne resursele, provăzute cu atestatele prescise, la oficiul protopresbiteral gr. or. rom. al *Buziașului* în *Jebel*, până la timpul sus indicat.

Recurenții sânt poftiți a se presenta în sânta biserică. în vre-o Duminică sau sărbătoare, dar nici decât în ziua de alegere.

Blajova, din ședința comitetului parochial ținută la 30. Iunie 1891.

[44] 2—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine, *Alexandru Ioanovicu*, protopresb. tractual.

Concurs.

Pe baza ordinăciunii de sub Nrul 242/204. din anul 1890 a Venerabilului Consistoriu diecesan gr. or. sârbesc din Timișoara, și în urma hotărârei comitetului școlar gr. or. român din comuna gr. or. mixtă *Ciacova*, prin aceasta se escrie concurs pentru împlinirea postului de învățătoriu la școala gr. or. română din *Ciacova*.

Emolumentele anuale împreunate cu acest post sânt:

1. 500 fl. salariu fix.
2. 50 fl. pentru încălzirea școlii și a locuinței învățătorului.
3. 20 fl. ca notariu al comitetului școlar.
4. 6 fl. pentru scripturistică.
5. 2½ jugere de pământ arătoriu spre folosință.
6. Dela înmormântări, unde va fi poftit, 50 cr.
7. Locuință în natură stătătoare din două chilii, cuină și cămară pentru lemne.

Ceice doresc a ocupa acest post, au să dovedească că au absolvat 4 clase gimnasiale, și au depns esamenul de calificăciune cu succes „foarte bun.“

Competenții cari această calificăciune nu o poșed, încă se vor lua în considerare, dacă vor dovedi cu atestat dela forurile competente că, ca învățători de mai mulți ani funcționează cu succes.

Toți competenții au a produce atestat despre purtarea morală și respective despre funcționarea lor de până în presinte.

Recursele sînt a se trimite la comitetul școlariu gr. or. român din *Ciacova* pînă în 2/14. August a. c. Alegerea se va efeptuî în 11/23. August a. c.

Competenții vor avea a se presenta în biserica gr. or. din *Ciacova* — spre a-și arăta desteritateca în cîntare și tipic — pînă la a doaua Duminecă după espirarea terminului de recurgere.

Dat din ședința comitetului școlariu gr. or. român din *Ciacova* ținută la 7. Aprilie 1891. [43] 2—2

Ioan Treicu,
not. com.

Dr. Lazar Simon,
preș. com. școl.

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc la școala confesională gr. ort. rom. din comuna *Marcoveț* protopresviteratul *Verșetului* se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „*Foia diecesană*“.

Emoluminte împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata salariu 300 fl.
2. Paușal de lemne din care are a se încălzi ș școala 40 fl.
3. Pentru scripturistică 8 fl.
4. Pentru curățirea și încălzirea școalei 10 fl.
5. Pentru conferințe 10 fl.
6. Doană jugere și jumătate de pămînt aratoriu.
7. Locuință liberă în edificiul școalei cu grădină de legumî.

8. Dela înmormîntări, unde va fi poftit, 10 cr.

Cei-ce doresc a ocupa acest post au a-și trimite recursele, provăzute cu documentele prescise și adresate comitetului parochial din *Marcoveț*, la oficiul protopresviteral gr. ort. rom. al *Verșetului* în *Mercsina*, posta *Varadia*. Vor fi preferiți cei cari au cunoscința muziceî vocale.

Recurenții sunt poftiți a se presenta vre-odată în biserică în o Duminecă sau sêrbătoare, dar nu în ziua de alegere.

[42] 3—3

Comitetul parochial din *Marcoveț*.

În conțelegere cu mine Ioan Popoviciu protopresviter tractual.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățatoriu la școala confesională română gr. or. din *Coșteiu*, protopresviteratul *Făgetului*, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „*Foia diecesană*“.

Emolumentele împreunate cu acest post sînt:

1. În bani gata 150 fl. v. a.
2. 31 Hectolitre de cucuruz boambe în natură.
3. Spese de scripturistică 2 fl.
4. Pentru conferințele învățătorescî 5 fl.
5. Pentru servitoriul școalei 8 fl.
6. 32 metri volum de lemne în natură pentru învățatoriu și pentru încălzitul școalei.
7. Locuință liberă în edificiul școalei cu grădină de un juger de pămînt.

Ceice doresc a ocupa acest post învățătoresc, au sê-și subștearnă recursele ajustate cu documentele necesari, conform statutului organic și regulamentului pentru organizarea învățămîntului, adresate comitetului parochial din *Coșteiu*, la oficiul protopresviteral gr. or. rom. în *Făget* pînă la terminul deschis.

Comitetul parochial doresce, ca recurenții sê se presinte în vre-o Duminecă seau sêrbătoare în sânta biserică; dar nici decăt în ziua de alegere.

Coșteiu, din ședința comitetului parochial, ținută în 23. Iunie a. c.

[45] 2—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Sebastian Olariu*, protopresviter tractual.

O singură încercare va convinge pe fie-cine, că

Zacherlin

e într'adevăr cel mai escelent mijloc
contra tuturor insectelor,
căci nimicesce cu desêvirșire, — mai sigur ca ori-care alt mijloc
— cu o putere și iteală nimitoare „tot felul“ de parasiți.

Cea mai bună aplicare se face prin spulberarea
cu „economisătoriu“ în Zacherlin.

Sê nu se confunde deloc Zacherlinul cu ordinarul pulbere de insecte, căci Zacherlinul e o specialitate de tot proprie, care nu esistă nief unde și nief cînd altfel decăt în

Uieguțe sigilate cu numele J. Zacherl.

Prin urmare, cine cere Zacherlin și în loenl acestuia primesce nescar pulbere în coșulețe de hîrtie ori în scatule, prin aceasta de sigur totdeauna e înșelat.

Veritabil se află:

în Caransebeș: Eperjesi & Fűszűs, Carol Schwab, H. Perlfas-
ter & Sohn, Filip J. Müller, H. Rosenfeld.

în Logoj: Sigmond Bäumel, Németh & Klein, A. Schiesz-
ler's Söhne, Ludovic Vértés, Alexandru Karl,
Körösy Ladislaus, A. Schnitzer, Traian Racz,
R. Morgensteun.

în Nădrag: Arpad Ruzs, H. Mihaly. [17] 9—10

Conspect

despre starea afacerilor „Nouei casse de păstrare ca societate pe acțiuni“ cu finea lunii lui
Iunie 1891.

Cassa în numărariu	4188	92	Capital de acțiune 50% plătite	25000	—
Cambii în portfel	110068	79	Fondul de rezervă	1600	94
Imprumuturi pe hârtii de valoare	448	—	Depunerii	37261	03
Mobile	638	31	Cambii de portfel reescomptate	53191	51
Tipărituri și registre	330	—	Posturi curente la creditorii	322	56
Giro-Conto, bonuri la Banca austr.-ung.	4181	—	Interese și provisiuni	6578	03
Bonuri curente la creditorii	642	54			
Interese după depunerii capitalizate	920	65			
Contrib. după int. de dep. cu 30 Iunie 1891	92	06			
Interese pentru escompturi	1520	52			
Regii: salarii, chirie și spese de birou	923	28			
	123954	07		123954	07

Căștig și pierdere.

Int. de depunerii capitalizate	920	65	Venite de interese și provisiuni	6578	03
Contribuție după int. de depunerii	92	06	Inter. transitorice în reescompt	289	66
Interese de reescompt	1520	52			
Interese și spese transitoriale	1457	50			
Regii: salarii, chirie sp. de birou	923	28			
	4914	01			
Căștig	1953	68			
	6867	69		6867	69

Caransebeș, în 30 Iunie 1891.

„Noaua cassă de păstrare ca societate pe acțiuni.“

Pentru direcțiune:

Domby,
contabil.

Müller,
preș.

Winternitz,
conduc.

Mátéffy,
cassariu.

Noua cassă de păstrare ca societate pe acțiuni
primește depunerii spre fructificare cu 6% interese la an.

